

Hoofdstuk 6 Studenten

6.1 Passend onderwijs

'Iedere student een werkend perspectief' is de visie van het Friesland College. Dit betekent dat iedere student welkom is en dat de student de ruimte krijgt om keuzes te maken. Het Friesland College biedt, naast inhoudelijke begeleiding, begeleiding bij persoonlijke en sociale ondersteuningsvragen. Studenten verdienen maatwerk. En dat betekent: aandacht voor het ontwikkelen van beroepsgerichte kennis en vaardigheden én aandacht voor persoonlijke kwaliteiten en loopbaanontwikkeling.

Met de invoering van de wet passend onderwijs per augustus 2014 kregen scholen een zorgplicht. Scholen hebben de verantwoordelijkheid om alle studenten een passende onderwijsplek te bieden, binnen toelaatbare grenzen. Het Friesland College zet zich daar elke dag opnieuw voor in.

De verantwoordelijkheid van de begeleiding van de student ligt primair bij de onderwijsteams. Zij zijn gedurende zijn hele schoolloopbaan voor de student verantwoordelijk; vanaf het moment dat hij zich aanmeldt tot en met het moment dat hij mét diploma de school verlaat. Voor aanvullende expertise op het niveau van de instelling is er het Studenten Service Centrum (SSC). Zie verder ook paragraaf 6.4 over School als Werkplaats

In de notitie *Basisbegeleiding in het Friesland College* (2014) is beschreven welke basisbegeleiding de student in ieder geval van de instelling mag verwachten. Deze informatie is bij alle teams bekend.

Wanneer tijdens de intake of tijdens de schoolloopbaan van de student blijkt dat hij extra ondersteuning nodig heeft, bijvoorbeeld voor dyslexie, kan het SSC extra ondersteuning bieden. FC-scholen kunnen - in het kader van passend onderwijs - bij het SSC extra ondersteuning aanvragen als zij die nodig hebben.

Bij het Friesland College is drie dagen per week een docent beschikbaar om studenten met dyslexie te begeleiden en collega's te professionaliseren. Verder kunnen docenten het SSC om advies en professionaliseringsondersteuning vragen wanneer zij werken met studenten met bijvoorbeeld een autismespectrumstoornis (ASS) of PDD-NOS. Ook kunnen docenten bij het SSC een training volgen om vroegtijdig problemen bij studenten te signaleren.

Op eigen verzoek kregen 95 studenten in het verslagjaar trainingen om hun assertiviteit te vergroten of faalangst te verminderen.

Afspraken over de aanvullende ondersteuning van de student (arrangement) worden vastgelegd in de bijlages van de onderwijsovereenkomst (OOK).

Dyslexie/dyscalculie	Aantal studenten
Dyslexieverklaring	1213
Dyscalculieverklaring	54

Niet alle studenten met een verklaring hebben extra ondersteuning nodig. De vraag om langere tijd te mogen werken aan examens is de meest gestelde vraag voor ondersteuning.

Alle documenten en verdere informatie over passend onderwijs zijn gepubliceerd op intranet en internet. Ook in de studiegids is de belangrijkste informatie hierover terug te vinden. Verder kunnen studenten en hun ouders voor vragen altijd terecht bij het FC-Adviescentrum of zij kunnen gebruikmaken van het inloopspreekuur.

6.2 Toelatings- en aannamebeleid

Het Friesland College kent een helder en duidelijk omschreven toelatingsbeleid. Dit Toelatingsbeleid is vastgelegd in de notitie 'Toelatingsbeleid en Passend Onderwijs op het Friesland College', met als ondertitel *'iedere student een weRkend perspectief'*.

Alle medewerkers die intakes verzorgen voor toekomstige studenten, zijn van dit beleid op de hoogte. Alle relevante informatie en procedures aangaande toelating en aanname zijn gepubliceerd op FC Live*.

Studenten kunnen op de website van de opleiding zien of voor deze studie aanvullende eisen gelden of een numerus fixus geldt. Ook zien zij hier of en zo ja welke verplichte intakeactiviteiten de student ondersteunen bij het maken van een bewuste beroeps- en opleidingskeuze.

Volgens het beleid van het Friesland College mag de periode tussen het moment waarop de student zich aanmeldt en de daadwerkelijke intake maximaal vier weken zijn. In voorgaande jaren lukte dat geregeld niet, maar inmiddels gaat het een stuk beter. Bij een aantal FC-scholen is de individuele intake veranderd in een 'groepsintake'. Deze manier van intake levert tijdwinst op; er kunnen immers meer studenten tegelijk worden geholpen. Dit helpt om de wachttijd tussen het moment waarop de student zich aanmeldt en de intake te verkorten.

6.3 Studenten Service Centrum

Het SSC kent naast het Adviescentrum en de studentenadministratie ook FC-Support. Hierin zitten voorzieningen voor de begeleiding van studenten die aanvullende ondersteuning nodig hebben. In dit FC-Support gaat het om het VSV*-trajectteam, Pitstop, FC-XL Switch en Search, MBO Rebound*, het mbo van Fier en School als Werkplaats. Ook kunnen studenten terecht bij vertrouwenspersonen. Verderop in dit hoofdstuk leest u meer over deze voorzieningen.

6.4 School als Werkplaats

Studenten verlaten gediplomeerd het Friesland College. Hier maakt de instelling zich sterk voor. Mede door de inzet van School als Werkplaats (SAW) daalde het aantal voortijdige schoolverlaters in 2017 opnieuw. SAW startte in 2010 bij de bol-opleidingen op niveau 2. Nu, in 2017, wordt deze methodiek toegepast bij alle bol-opleidingen in zowel Leeuwarden als Heerenveen. Van in totaal 7824 studenten begeleidde het SAW-team er 1549 intensief. Hiervan verwees het team 51 studenten door naar externe lichtere of zwaardere zorg.

Binnen SAW zijn hulpverleners uit de eerste en de tweede lijn en jongerenwerkers aanwezig op school, in de klas. Studenten die extra zorg of ondersteuning nodig hebben, kunnen hen direct benaderen. Deze aanpak is uniek. Het uiteindelijke doel: het aantal voortijdige schoolverlaters nog verder naar beneden brengen en ervoor zorgen dat studenten gediplomeerd het mbo verlaten.

Ook docenten hebben profijt van de SAW-werkers, omdat zij problemen eerder en beter leren herkennen. Docenten kunnen zich weer meer bezighouden met hun kerntaak: onderwijs geven. Het team bestaat inmiddels uit dertig medewerkers van elf hulpinstellingen en jongerenwerk. Het Friesland College zet zelf ook medewerkers in (meestal docenten) met een opleiding en werkervaring in de hulpverlening.

In augustus 2014 startte Bedrijf als Werkplaats, dat nu SAW in de Praktijkroutes heet.

Er is een aantal varianten ontwikkeld om SAW in de praktijkroutes uit de voeren en te blijven bekostigen ondanks het feit dat de studenten op veel verschillende locaties in de provincie werkzaam zijn.

Een mooie ontwikkeling is dat structurele financiering een stap dichterbij kwam. Alle 24 Friese gemeenten hebben dit jaar toegezegd om SAW mee te financieren. Vanaf januari 2017 konden

deze gelden worden ingezet. De financiële borging is helaas nog niet helemaal op orde. Door de extra financiële bijdrage van de gemeente Leeuwarden is een derde deel van de totale uitvoeringskosten nu gegarandeerd. Verder wordt SAW voor een derde gefinancierd door de zorgverzekeraar en voor een derde door het Friesland College.

De Nederlandse Zorg autoriteit (NZa) heeft voor drie jaar een toezegging gedaan. Hierdoor is het mogelijk geworden dat De Friesland Zorgverzekeraar kan investeren in preventie door het bekostigen van een derde deel van de uitvoeringskosten van het SAW-team.

In 2017 is het Peer School Support (PSSP) traject gestart. Dit is een driejarig onderzoek, gefinancierd door ZONmw en uitgevoerd door het lectoraat van NHL Hogeschool. De vraagstelling luidt 'Wat zijn de ervaringen van jongeren met SAW en hoe kan hun ervaringsdeskundigheid benut worden voor het verbeteren van ondersteuning en begeleiding van jongeren met psychosociale problematiek op school.'

De werkwijze is:

- systematische inventarisatie van jongeren met de ondersteuning die hun op school geboden wordt;
- 'vertalen' van deze kennis naar concrete, innovatieve en overdraagbare tools die bruikbaar zijn in de uitvoering van SAW of vergelijkbare scholenteams;
- evaluatie en advisering van de stakeholders.

De opbrengst in het eerste projectjaar was dat 10 studenten zijn getraind tot interviewers (onderzoeksteam) en dat zij vervolgens 103 studenten hebben geïnterviewd. De resultaten zijn in mei 2018 bekend.

Fase 2, het peer to peer onderzoek, is eind december 2017 gestart. Hierin gaat het om de vraag hoe studenten elkaar beter kunnen ondersteunen zonder tussenkomst van een professional.

Meer informatie, zoals een film over SAW, is te vinden op de website: www.frieslandcollege.nl/saw

6.5 FC-Support

Naast School als Werkplaats heeft het Friesland College nog een aantal onderwijsvoorzieningen die helpen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Deze voorzieningen kunnen als extra ondersteuning worden ingezet, naast het reguliere onderwijs. In totaal maakten 1655 studenten gebruik van deze voorzieningen. Hieronder leest u welke dat zijn.

Voorziening	Aantal studenten in 2015	Aantal studenten in 2016	Aantal studenten in 2017
MBO Rebound Fryslân	60	67	66
Pitstop	135	139	137
FC-XL Switch	1043	1073	1155
FC-XL Search	150	245	225
Budgetloket	50	48	53
Vertrouwenspersonen	26	13	19

6.5.1 MBO Rebound Fryslân

MBO Rebound is een voorziening voor kwetsbare mbo-studenten van niveau 2, 3 en 4 met een complexe problematiek. Het doel is om jaarlijks zestig studenten in maximaal twintig weken terug te leiden naar school, zodat zij minimaal een startkwalificatie halen. Voor 2 op de 3 studenten heeft MBO Rebound een positief effect. Van de 66 studenten die in het verslagjaar aan MBO Rebound deelnamen, volgt 41 procent weer een opleiding. 4 procent vond een baan, 29 procent is gemeld bij hulpverlening/RMC en tijdelijk gestopt met school. Momenteel neemt

24 procent nog deel aan MBO Rebound en stroomt in het eerste halfjaar van 2018 uit. 2 procent van de deelnemende studenten verliet Rebound met een startkwalificatie op zak.

6.5.2 Pitstop

Bij Pitstop krijgen studenten een ondersteunend programma van zes weken, gericht op hun persoonlijke ontwikkeling. Het programma is bedoeld voor studenten die dreigen vast te lopen in hun opleiding. Het volgen van een persoonlijk 'Pitstopprogramma' moet de student helpen om een nieuwe start of een doorstart op school te maken. Tijdens de intake wordt met de student afgesproken welke doelen hij aan het eind het programma wil behalen. Ook de coach van de opleiding is hierbij aanwezig.

Pitstop hielp 124 van de deelnemende studenten om terug te keren naar de opleiding. De studenten die hun opleiding niet wilden vervolgen of geen andere opleiding wilden volgen, werden overgedragen aan RMC en/of hulpverlenende instanties. Een stapeling van gedrags- en/of sociale problematiek was de belangrijkste reden om te stoppen.

6.5.3 FC-XL Switch en Search

In 2017 deden 225 studenten mee aan een FC-XL Searchprogramma. Van FC-XL Switch maakten 1155 studenten gebruik.

FC-XL Search

FC-XL Search is voor in- en overstappers die nog niet zeker weten welke beroepsopleiding ze willen volgen. Met het vijfweekse Searchprogramma ontdekt de student zijn kwaliteiten en interesses ('dit ben ik, dit kan ik, dit wil ik en dit boeit me') en krijgt hij de kans om te ervaren hoe het is om in een bepaald beroep te werken. Ook kan hij tijdens meeloopdagen kennismaken met een opleiding. Niet alle studenten vervolgden na een Searchtraject hun opleiding aan het Friesland College. Soms komen studenten tot de conclusie dat zij een opleiding willen volgen die het Friesland College niet aanbiedt, bijvoorbeeld in het 'groen' of in uniformberoepen.

FC-XL Switch

FC-XL Switch begeleidt studenten die willen overstappen van de ene mbo-opleiding naar de andere, bij het Friesland College of naar een andere school. De loopbaanadviseurs van FC-XL onderzoeken of de student werkelijk een switch wil maken en of de gewenste keuze van mbo-opleiding de juiste is. Ook leerlingen die willen stoppen met de havo en naar het mbo willen, kunnen hier gebruik van maken. De student kan 'meedraaien' met een opleiding en een kijkje nemen in de beroepspraktijk. FC-XL Switch heeft ook dagelijks een inloospreekuur. (Aspirant-) studenten en hun ouders kunnen dan terecht voor een adviesgesprek.

Het aantal studenten dat gebruik maakt van FC-XL Switch, is in 2017 met 82 toegenomen in vergelijking met het jaar ervoor.

Aantal aanmeldingen in 2016	Heerenveen	Leeuwarden	Aanmeldingen in 2017	Heerenveen	Leeuwarden
Aanmeldingen en vervolgtrajecten	405	486	Aanmeldingen en vervolgtrajecten	434	566
Kort keuze trajecten	13	14	Kort keuze trajecten	6	8
Inloospreekuur	95	60	Inloospreekuur	51	90
Totaal	513	560	Totaal	491	664

6.6 Mbo bij Fier

Fier is een landelijk expertise- en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Het wil geweld in relaties helpen voorkomen en stoppen. Het centrum biedt bovendien hulp bij de gevolgen van dit geweld.

In Leeuwarden worden meisjes en jonge vrouwen opgevangen op de locatie van Fier. Zoveel als mogelijk vervolgen de meisjes en jonge vrouwen hun opleiding parallel aan het

behandelprogramma. Het Friesland College biedt de afgelopen zes jaar mbo-opleidingen bij Fier, voor gemiddeld 65 studenten per jaar.

Samen met Fier zorgt het Friesland College voor excellent onderwijs, waarbij de lat hoog wordt gelegd. Het doel is om minimaal met een startkwalificatie uit te stromen of, indien de tijd bij Fier te kort is om een diploma te halen, naadloos door te stromen naar de vervolgschool of -opleiding. Bij Fier is sprake van traumaspecifiek onderwijs, wat vraagt om een integrale aanpak, verbinding en afstemming tussen hulpverlening en onderwijs. Er zijn korte lijnen tussen beide organisaties.

Onderdelen van het behandelprogramma worden opgenomen in het onderwijsprogramma. Dit bevordert de integrale aanpak en helpt mee aan het realiseren van voldoende onderwijstijd. Het onderwijs vindt plaats gedurende 47 weken per jaar (in plaats van de reguliere 40 weken). Dit zorgt voor continuïteit in het leren en levert ook een belangrijke bijdrage aan het behalen van de onderwijstijd.

De groep studenten in de Fier-school wisselt het hele jaar door van samenstelling. Gemiddeld zijn er tussen 25 en 30 studenten. In het studiejaar 2017 hebben 68 verschillende studenten mbo gevolgd bij Fier.

Het ministerie van OCW stelt op jaarbasis € 95.000 beschikbaar naast de reguliere financiering, om het hele jaar door onderwijs - 47 weken van 8 dagdelen met dubbele bezetting van personeel - mogelijk te maken.

6.7 Budgetloket

Steeds meer jongeren kampen met schulden of worstelen met financiële vragen. Dit kan voor hen reden zijn om voortijdig te stoppen met hun opleiding. Met het Budgetloket helpt het Friesland College studenten hun schulden aan te pakken en voorkomt zo dat zij vanwege schulden met hun opleiding stoppen.

In het verslagjaar maakten 53 studenten gebruik van het Budgetloket. Het loket houdt wekelijks spreekuur en gemiddeld vinden er per student drie gesprekken plaats. Ook maakt de budgetcoach met de student een individueel budgetplan.

Verder gaf een medewerker van het Budgetloket voorlichting aan docenten en studenten, om het voorkomen van schulden bespreekbaar te maken. In 2017 zijn er in totaal zeventien gastlessen bij groepen studenten uitgevoerd.

6.8 Vertrouwenspersonen studenten

In 2017 deden negentien studenten een beroep op de vertrouwenspersonen studenten. Alle klachten zijn in gesprekken met betrokkenen opgelost en/of overgedragen aan de betrokken opleiding of directie. Soms zijn derden ingeschakeld zoals een organisatie als Fier, de huisarts of via een collega van SAW.

Het aantal klachten is, vergeleken bij 2016, met zes toegenomen. De toename is niet goed te verklaren.

Studenten en twee docententeams van diverse FC-scholen hebben trainingen gevolgd voor het omgaan met grensoverschrijdend gedrag om de sociale veiligheid te bevorderen. Ook verzorgde Fier* een training over het herkennen van grensoverschrijdend gedrag en eengerelateerd geweld.

Aard van gesprekken vertrouwenspersonen in 2016	Aantal in 2016	Aantal in 2017
Pesten	2	2
Conflict met docent	2	3
Persoonlijke problematiek	3	2
Grensoverschrijdend gedrag	3	5
Onderwijsgerelateerd	2	4
Overig	1	3
Totaal	13	19

6.9 Terugdringen voortijdig schoolverlaten

Op een totaal van 7659 ingeschreven studenten in het schooljaar 2015-2016 (in de leeftijd van 16-23 jaar) vielen 284 studenten uit. Met een vsv van 3,71 procent blijft het Friesland College stabiel in het terugdringen van het aantal vroegtijdige schoolverlaters. De voorlopige cijfers 2016-2017 zijn nog niet bekend.

In 2017 is het Friesland College gestart met een exitloket. Voordat een definitieve uitschrijving plaatsvindt, wordt hier gecheckt of het Friesland College alle inspanningen heeft verricht en voorzieningen heeft ingezet om deze uitschrijving te voorkomen. Aan de orde komt ook of aan alle administratieve vereisten is voldaan

6.10 Leerbedrijf Invloed Studenten en Jip'per

Voor studenten, door studenten en met studenten

Binnen het Friesland College zijn het Leerbedrijf Invloed Studenten (LIS) en het leerbedrijf Jongeren Informatie Punt (Jip'per) actief.

LIS is opgericht om studenten een duidelijke stem te geven. Studenten kunnen zo direct invloed uitoefenen op hun eigen opleiding. Maar ook professionals mogen een beroep doen op deze stem. Op deze manier wordt een mooie samenwerking gecreëerd en de stem van de student wordt meegenomen in het proces van de professional.

Eén van de belangrijkste taken van LIS is het ondersteunen van de CSR bij de voorbereiding en uitvoering van zijn taken. Binnen LIS is ook het SOS-Team actief. Zowel SOS-team als Jip'per werken samen met het Studenten Service Centrum om voortijdig schoolverlaten terug te dringen. Jip'per en team SOS bieden bijvoorbeeld ondersteuning en hulp bij het aanvragen van studiefinanciering, het zoeken naar woonruimte of leren organiseren en plannen van huiswerk.

De belangrijkste prestaties van LIS en Jip'per in 2017:

- het SOS-team heeft ongeveer vijftig studenten extra en intensievere (studie)begeleiding gegeven. Deze begeleiding droeg eraan bij dat deze studenten hun opleiding bij het Friesland College vervolgden. De ambitie om ook in Heerenveen een SOS-team op te richten, is gerealiseerd. Ook in Neushoorn en in praktijkroutes zal een SOS-team actief zijn. Het IC-Team is onderdeel van het SOS-team en hier staat de opleiding ICT centraal.
- CSR: het ontwikkelen van het keuzedeel Deelraden, zodat vanuit dit keuzedeel deelraden kunnen ontstaan. Door deze mogelijkheid te creëren, ontstaat betrokkenheid en samenwerking vanuit alle scholen binnen het Friesland College.
- De Week van de Verbintenis is een nieuw project in samenwerking met externe opdrachtgevers. In dit project staat de wereldburger centraal.
- Time-Out is in 2017 opgericht en is zo'n groot succes geweest dat het ook in 2018 uitgevoerd zal worden. In dit project worden dader en slachtoffer in een goed georganiseerde dag met elkaar samengebracht.

- Solidair, Verslaafd en Untold Stories zijn nieuwe of in een ander jasje gestoken projecten, die alledaagse problemen onder studenten een stem geven. Opzet is een georganiseerde middag, om te spreken over problemen of een door LIS ontwikkelde workshop.

KIC 2.0... en overkoepelende projecten

De in 2016 gestarte projectgroep 'KIC zegt..' is voortgezet onder de naam KIC 2.0. LIS-studenten hebben de projecten voortgezet samen met verschillende - ook externe - partners: medewerkers van het onderwijs, facilitair serviceteam en professionals uit het bedrijfsleven. Met deze projecten wil LIS het bewustzijn van studenten, medewerkers en buurtbewoners vergroten op het gebied van aspecten als parkeren, schoolterrein, rookbeleid en hygiëne. De acties zorgen al voor resultaten. Verschillende prullenbakken binnen het Atrium laten al zien dat er veranderingen zijn omtrent hygiëne.